

MONITOR KOREAŃSKI

WRZESIEŃ 2019

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Beczkowska.

MONITOR KOREAŃSKI

WRZESIEŃ 2019

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

2 - 6 września: Seul wzmacnia strategiczne partnerstwo z państwami Azji Południowo-Wschodniej. Prezydent Moon Jae-in w celu promowania Nowej Polityki Południowej odwiedził Tajlandię, Mjanmę (Birmę) i Laos. Oprócz omówienia współpracy dwustronnej z poszczególnymi państwami, Seul przygotowuje się także do specjalnego szczytu ASEAN w Busan. Należy podkreślić, że w tym roku Prezydent Moon Jae-in odwiedził dziesięć państw członkowskich stowarzyszenia. W Tajlandii południowokoreański Prezydent spotkał się z Premierem Prayuth Chan-ocha, aby omówić rozszerzenie współpracy dwustronnej w sektorach związanych z czwartą rewolucją przemysłową. Ponadto obie strony zgodziły się na wzmocnienie współpracy wojskowej, w tym wymiany wywiadowczej. W Bangkoku Prezydent Moon Jae-in uczestniczył w inauguracji programu kulturalno-biznesowego Brand K, który ma na celu promocję towarów wytwarzanych przez koreańskie małe i średnie przedsiębiorstwa. Siłą marki ma być popularność koreańskiej kultury popularnej, dzięki której małe koreańskie przedsiębiorstwa mają szansę wejść na zagraniczne rynki. W Mjanmie Prezydent Moon Jae-in został przyjęty przez Radcę Stanu Aung San Suu Kyi, aby omówić możliwości wykorzystania koreańskiej Nowej Polityki Południowej i planu zrównoważonego rozwoju Mjanmy, aby wzmocnić dwustronną współpracę gospodarczą. Najpierw planowana jest rozbudowa infrastruktury, a następnie realizacja takich projektów jak utworzenie wspólnego kompleksu przemysłowego w okolicy największego miasta Mjanmy Yangon. Obie strony wyraziły nadzieję, że planowane działania przyciągną inwestorów z Korei Południowej.

**Strefa
zdemilitaryzowana
ma zostać
przekształcona w
„strefę pokoju”**

Podczas posiedzenia

Zgromadzenia Ogólnego

ONZ Korea Południowa

zaprosiła organizacje

międzynarodowe do

otwarcia biur w strefie

zdemilitaryzowanej.

Ponadto na szczeblu ministerialnym ma zostać powołany wspólny komitet ds. handlu, który ma zapewnić stabilną i systemową „bazę” dla dwustronnych projektów gospodarczych. Obie strony podpisały także szereg memorandumów dotyczących współpracy na płaszczyźnie nauki, technologii czy partnerstwa start-upów. Następnie doszło do spotkania prezydentów Moon Jae-ina i Bounnganga Vorachitha oraz premiera Thongloun Sisoulitha w Laosie. W trakcie wizyty w Laosie, południowokoreański Prezydent ogłosił nową strategię współpracy z regionem Rzeki Mekong. Seul planuje wzmocnić swoją obecność w tym regionie poprzez partnerską współpracę z takimi państwami jak Laos. Prezydent Moon Jae-in wyraził nadzieję, że w rezultacie tej współpracy będzie można obserwować „cud nad Rzeką Mekong”, co jest nawiązaniem do szybkiego rozwoju gospodarczego Korei Południowej, nazywanego „cudem nad Rzeką Han”.

9 września: nowy Minister Sprawiedliwości został zaprzysiężony. Kandydatura Cho Kuka od momentu nominacji spotkała się ze znacznym sprzeciwem opozycji. Prezydent Moon Jae-in przyznał, że jest świadomy zaciętej debaty dotyczącej domniemych nadużyć ze strony rodziny Cho. Głowa państwa wskazała na potrzebę kontynuowania reform rządowych, które wymagają jak najszybszego objęcia funkcji ministra sprawiedliwości. Prezydent zauważył, że podejrzania wobec Cho Kuka nie zostały potwierdzone, dzięki czemu jego mianowanie na szefa Ministerstwa Sprawiedliwości było możliwe. 7 września po przesłuchaniu Cho Kuka przed Zgromadzeniem Narodowym, opozycyjna Partia Wolność Korei (LKP) żądała rezygnacji kandydata. Mianowanie osoby na funkcje ministerialne przez Prezydenta nie wymaga jednak zatwierdzenia przez parlament. Z zarzutami o fałszowanie dokumentów, które umożliwiły jego córce dostanie się do prestiżowych szkół oraz inwestowanie w fundusze typu private equity, Cho Kuk jest jednym z najbardziej kontrowersyjnych ministrów w rządzie Moon Jae-ina. Jednocześnie jest autorem programu reformy prokuratury, która znalazła się wśród obietnic Prezydenta.

11 września: Seul złożył skargę na Japonię do Światowej Organizacji Handlu. Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami do WTO wpłynęła południowokoreańska skarga dotycząca japońskich ograniczeń eksportowych. Według Seulu Tokio zastosowało środki dyskryminujące z nieuzasadnionych powodów politycznych. Minister Handlu Yoo Myung-hee oświadczył, że wprowadzone w lipcu ograniczenia handlowe są odwetem za orzeczenie południowokoreańskiego Sądu Najwyższego w sprawie odszkodowań dla ofiar przymusowej pracy w trakcie japońskiej okupacji. Według Seulu decyzja Tokio naruszyła podstawowe zasady wolnego handlu. Kolejnym krokiem po złożeniu skargi i akceptacji przez Japonię będą dwustronne konsultacje. W przypadku braku porozumienia na poziomie dwustronnych negocjacji, Światowa Organizacja Handlu może powołać panel z udziałem państw trzecich, który będzie miał za zadanie rozstrzygnięcie sporu.

12 września: rząd ponownie przyjrzy się przepisom zmniejszającym maksymalną ilość godzin roboczych w tygodniu. Minister Finansów Hong Nam-ki prowadzi konsultacje społeczne z małymi przedsiębiorstwami w sprawie zmniejszenia ilości godzin roboczych do 52 tygodniowo. Nowe przepisy od zeszłego roku obowiązują firmy zatrudniające powyżej 300 pracowników, natomiast w 2020 i 2021 roku mają objąć odpowiednio przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 299 pracowników oraz te zatrudniające poniżej 50 osób. Ministerstwo Finansów zamierza ponownie przyrzeć się jak planowane zmiany wpłyną na małe przedsiębiorstwa. Według krytyków planowane zmiany pociągną za sobą zmniejszenie wynagrodzeń dla pracowników. Natomiast rząd zamierza w ten sposób poprawić jakość życia przeciętnych Koreańczyków, a także stworzyć nowe miejsca pracy.

13 września: brak porozumienia w sprawie rybołówstwa między Japonią i Koreą Południową. Japonia odrzuciła wniosek Korei Południowej o przeprowadzenie rozmów w celu wypracowania porozumienia w kwestii umowy dotyczącej połowów. Obustronna umowa wygasła w 2016 roku, a w czerwcu zeszłego roku odbyły się ostatnie negocjacje w sprawie jej wznowienia. Południowokoreańskie Ministerstwo Oceanów i Rybołówstwa wysłało do Japonii list wzywający do wznowienia rozmów roboczych, jednak prośba ta nie spotkała się z odpowiedzią Tokio. Kluczową kwestią sporną, która uniemożliwiła wznowienie umowy było zmniejszenie ilości ryb, które Koreańczycy mogliby poławiać w japońskiej strefie ekonomicznej. Obecne napięcie na linii Tokio-Seul prawdopodobnie uniemożliwi wznowienie negocjacji w najbliższym czasie.

16 września: opozycyjni politycy zgolili włosy na znak protestu przeciwko nowemu Ministrowi Sprawiedliwości. Przewodniczący opozycyjnej Partii Wolność Korei (LKP) Hwang Kyo-ahn publicznie zgolił włosy na placu przed Błękitnym Domem. Lider LKP zażądał, aby minister Cho Kuk zrezygnował z funkcji szefa Ministerstwa Sprawiedliwości i poddał się śledztwu prokuratury. W następnych dniach kolejni politycy opozycji przyłączyli się do protestu. W Korei Południowej publiczne golenie głowy uznawane jest za sprzeciw wobec ważnych kwestii politycznych i społecznych. **18 września** LKP wraz z mniejszościową partią opozycyjną Bareunmirae złożyli wniosek o wszczęcie parlamentarnego śledztwa w sprawie zarzutów wobec rodziny ministra Cho Kuka. Aby wniosek został przyjęty przez Zgromadzenie Narodowe wymagane jest poparcie większości parlamentarzystów, co może być trudne do osiągnięcia przez dwie opozycyjne partie.

16 września: postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęto przeciwko urzędnikom stosującym nazwę „Morze Japońskie”. Prezydent Moon Jae-in zarządził wszczęcie postępowań dyscyplinarnych przeciwko trzem agencjom

rządowym, które używały nazwy Morze Japońskie zamiast Morze Wschodnie. Agencje te podlegają Ministerstwu Rolnictwa. Agencje te w anglojęzycznych materiałach stosowały także nazwę Liancourt Rocks zamiast Dokdo. Należy zauważyć, że obie nazwy są używane w języku angielskim m.in.: przez takie organizacje jak ONZ.

17 września: związki zawodowe złożyły skargę na Japonię do Międzynarodowej Organizacji Pracy. Federacja Koreańskich Związków Zawodowych (FKTU) oraz Koreańska Konfederacja Związków Zawodowych (KCTU) złożyły skargę do Międzynarodowej Organizacji Pracy, krytykując działania Japonii wobec werdyktu Sądu Najwyższego w sprawie przymusowej pracy w trakcie II wojny światowej. Według największych koreańskich organizacji zrzeszających związki zawodowe, Japonia naruszyła konwencję numer 29, która zakazuje pracy przymusowej. Rząd koreański nie może jednak złożyć podobnej skargi, ponieważ nie ratyfikował jeszcze tej oraz innych kluczowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy. Aby móc w pełni skorzystać z narzędzi rozstrzygania sporów przez MOP, rząd planuje jak najszybciej podjąć prace nad ratyfikacją niezbędnych porozumień.

18 września: Seul poszukuje możliwości przeciwdziałania negatywnym skutkom problemu starzejącego się społeczeństwa. Ministerstwo Gospodarki i Finansów przedstawiło zestaw środków, które mają na celu sprostanie wyzwaniom demograficznym spowodowanym niskim przyrostem naturalnym. Ministerstwo wskazało, że problem starzejącego się społeczeństwa stanowi zagrożenie dla wzrostu gospodarczego, a zmniejszająca się populacja Koreańczyków stanowi wyzwanie chociażby dla wojska czy edukacji. Z tych powodów rząd zamierza poddać reformie służbę wojskową, która obecnie jest obowiązkowa dla wszystkich mężczyzn. Do służby wojskowej mają zostać włączeni naturalizowani cudzoziemcy, a liczba sił w służbie czynnej ma zostać zmniejszona na rzecz rozwoju technologii wojskowych jak drony czy satelity zwiadowcze. Ponadto ma zostać zmniejszona liczba osób szkolących się na nauczycieli, aby poradzić sobie z rosnącym niedoborem dzieci uczęszczających do szkół. Rząd rozważa również wprowadzenie systemu, który umożliwiłby zatrudnianie w firmach osoby powyżej 60. roku życia (wieku emerytalnego). Ponadto specjalny rządowy fundusz zostałby przeznaczony na zachęcanie firm do zatrudniania starszych osób.

18 września: Japonia została oficjalnie usunięta z listy zaufanych partnerów handlowych. Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energetyki opublikowało rewizję krajowych kontroli handlowych. Według Ministerstwa od dnia 12 sierpnia, kiedy ogłoszono chęć wprowadzenia poprawki badana była opinia publiczna: ponad 90% opinii, które wpłynęły do Ministerstwa były za wprowadzeniem zmian. Zgodnie z nową ustawą zmienił się status Japonii jako zaufanego partnera handlowego.

Dotychczasowy system kontroli eksportu strategicznych artykułów został rozszerzony o nową grupę, do której została zaliczona Japonia. Eksport do Japonii produktów uznawanych za strategiczne będzie wiązać się z dodatkowymi kontrolami oraz ograniczeniami. Ministerstwo zapowiedziało, że doloży wszelkich starań, aby zminimalizować ewentualne szkody dla koreańskich firm wynikające z wprowadzenia poprawki.

20 września: Seul rozważa zrezygnowanie ze statusu kraju rozwijającego się.

Minister Gospodarki i Finansów Hong Nam-ki oświadczył, że rząd rozważa dołączenie do wysiłków Stanów Zjednoczonych w kierunku reformy globalnego porządku handlowego opartego na Światowej Organizacji Handlu. Organizacja ta przyznaje specjalne statusy poszczególnym krajom, które na ich podstawie są traktowane w zróżnicowany sposób. Korea Południowa od 1995 roku utrzymuje status kraju rozwijającego się w celu ochrony wrażliwego przemysłu rolniczego. Minister Hong Nam-ki zapowiedział przyjrzenie się możliwościom rezygnacji z tego statusu, szczególnie w obliczu skarg innych państw rozwijających się. Jednocześnie rząd przy podejmowaniu decyzji ma wziąć pod uwagę interes narodowy oraz wpływ rezygnacji ze statusu na gospodarkę. Stany Zjednoczone zaproponowały, aby WTO pozbawiło państwa statusu kraju rozwijającego się, jeśli spełnią następujące kryteria: będą przynależeć do G20, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), posiadają wysoki dochód według klasyfikacji Banku Światowego oraz zajmują co najmniej pół procent całkowitego światowego handlu. Korea Południowa spełnia wszystkie te kryteria.

23 września: pokój na Półwyspie Koreańskim oraz zmiany klimatu były głównymi tematami spotkania Prezydenta Moon Jae-ina z Sekretarzem Generalnym ONZ.

Prezydent Moon Jae-in oraz Sekretarz Generalny Antonio Guterres omówili proces deeskalacji napięcia na Półwyspie Koreańskim, który rozpoczął się od Zimowych Igrzysk Olimpijskich organizowanych przez Koreę Południową. Przewodniczący ONZ wyraził nadzieję, że proces ten będzie kontynuowany. Natomiast w kwestii zmian klimatycznych, Sekretarz Generalny zwrócił uwagę, że Korea Południowa, Chiny i Japonia zbyt często polegają na węglu jako źródle energii. Prezydent Moon Jae-in zapewnił, że Korea Południowa planuje do 2022 roku znacznie zredukować liczbę termicznych elektrowni jądrowych na rzecz odnawialnych źródeł energii. Obie strony podczas spotkania poruszyły także kwestię udziału Korei Południowej w pomocy humanitarnej Korei Północnej poprzez agencje ONZ. Warto zauważyć, że w walkę ze zmianami klimatycznymi ma włączyć się także Korea Północna. W trakcie szczytu klimatycznego ONZ Korea Północna zapowiedziała redukcję emisji gazów cieplarnianych o 16,4% do 2030 roku.

24 września: Korea Północna oraz podział kosztów stacjonowania amerykańskiego wojska były głównymi tematami spotkania prezydentów Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej. Prezydenci Moon Jae-in i Donald Trump omówili plany wznowienia negocjacji z Korea Północną. Korea Południowa wyraziła nadzieję na jak najszybsze wznowienie konsultacji roboczych, które umożliwiłyby organizację trzeciego szczytu Trump - Kim. W kwestii podziału kosztów, Prezydent Moon Jae-in podkreślił potrzebę wypracowania „rozsądnego i uczciwego” rozwiązania. Pod koniec tego miesiąca obie strony rozpoczęły negocjacje w sprawie umowy o podziale kosztów, która wygasa wraz z końcem tego roku. Prezydent Moon Jae-in starał się wskazać, że Seul w ostatnich latach zwiększył udział w podziale kosztów nie tylko bezpośrednio, ale także poprzez zakup amerykańskiej broni. Ponadto Koreańczycy coraz częściej inwestują w Stanach Zjednoczonych, a długoterminowe kontrakty na zakup dostaw amerykańskiego gazu mają wskazywać, że obustronne relacje gospodarcze są partnerskie. Natomiast Prezydent Donald Trump liczy na jeszcze większy udział Korei Południowej w podziale kosztów, a także dalszą sprzedaż sojusznikowi wyposażenia wojskowego.

27 września: Prezydent Moon Jae-in wyraził poparcie dla reformy prokuratury. Prezydent Moon Jae-in stanął w obronie nowego Ministra Sprawiedliwości Cho Kuka w obliczu oskarżeń o oszustwa finansowe i korupcję. Od momentu powołania Cho Kuka na urząd ministra, prokuratura wszczęła śledztwo dotyczące rodziny Ministra. Po tym jak prokuratura zarządziła przeszukanie mieszkania Cho Kuka, Prezydent Moon Jae-in wyraził konieczność reformy nie tylko systemu, ale także praktyk śledczych prokuratury. Jednocześnie zaznaczył, że Minister Cho Kuk zostanie pociągnięty do odpowiedzialności, jeśli zarzucone mu czyny zostaną udowodnione. Zapowiadana przez rząd reforma systemu sprawiedliwości zakłada powołanie specjalnej jednostki, której celem będzie wykrywanie praktyk korupcyjnych wśród wysokich rangą urzędników państwowych. Ponadto zakres kompetencji prokuratury i policji w zakresie prowadzenia śledztwa ma zostać zbalansowany. Przeciwnicy obecnej prokuratury zarzucają jej niewłaściwe powiązania z konserwatywną Partią Wolność Korei (LKP), która żąda dymisji Ministra i w tym celu wywiera presję na organy śledcze. Natomiast LKP uznała, że już sama rozmowa telefoniczna Cho Kuka z Prezydentem na temat śledztwa prokuratury powinna zostać uznana za nadużycie władzy i skończyć się impeachmentem Ministra. Społeczeństwo w tej sprawie pozostaje podzielone: w ostatnich dniach odbywały się demonstracje wyrażające zarówno poparcie dla Ministra Sprawiedliwości, jak i żądające jego natychmiastowej rezygnacji.

30 września: Zgromadzenie Narodowe przyjęło rezolucję wzywającą Japonię do zakazania używania flagi z czasów cesarstwa. Zakaz publicznego używania flagi, symbolizującej cesarstwo japońskie ma dotyczyć Igrzysk Olimpijskich w Tokio

w 2020 roku. Dla państw takich jak Korea Południowa flaga Wschodzącego Słońca jest symbolem japońskiego militarystyki, podobnie jak w Europie swastyka jest utożsamiana z niemieckim nazizmem. Rezolucja Zgromadzenia Narodowego wzywa także Prezydenta Moon Jae-ina do aktywnego zaangażowania się w działania mające na celu podniesienie świadomości na arenie międzynarodowej imperialistycznej konotacji flagi.

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 września: w Bukareszcie otwarto pierwszą rumuńsko-koreańską wystawę przemysłową. Izba Handlowo-Przemysłowa miasta Budapeszt (CCIB) zorganizowała wydarzenie promujące współpracę gospodarczą z Koreą Południową. Przewodniczący CCIB Sorin-Petre Dimitriu oświadczył, że Rumunia traktuje priorytetowo zbliżenie z rynkami spoza Unii Europejskiej, w szczególności z Azji Wschodniej. Korea Południowa jest postrzegana przez Rumunię jako wartościowy partner na wielu płaszczyznach. CCIB zapowiedziało także zorganizowanie misji ekonomicznej do Korei Południowej w przyszłym roku, aby poszukiwać nowych partnerów handlowych dla rumuńskich firm.

4-6 września: w Seulu odbyło się ministerialne spotkanie w formacie V4+Korea. W trakcie szczytu Seoul Defense Dialogue zostało zorganizowane spotkanie wiceministrów obrony Grupy Wyszehradzkiej oraz Korei Południowej, które miało na celu omówienie płaszczyzn współpracy w zakresie bezpieczeństwa. Wśród poruszonych zagadnień znalazło się cyberbezpieczeństwo oraz technologiczne innowacje w armii. Oprócz posiedzenia w formacie V4+Korea, odbyły się także spotkania dwustronne. Sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Słowacji Robert Ondrejcsak wraz z wiceministrem obrony Korei Południowej Park Jae-minem omówili możliwości rozszerzenia dwustronnej współpracy gospodarczej o sektory związane z bezpieczeństwem i obronnością. Obecnie dwustronna współpraca między Koreą a Słowacją na tych płaszczyznach jest słabo rozwinięta. Wymieniono także poglądy na temat kwestii związanych z zagrożeniami dla globalnego bezpieczeństwa, w tym wycofanie się Stanów Zjednoczonych z traktatu INF i naruszanie tego układu przez Rosję. Natomiast reprezentujący Polskę sekretarz stanu w MON Tomasz Zdzikot przebywał w Seulu w dniach 3-7 września. Oprócz udziału w konferencji Seoul Defense Dialogue i spotkaniu wiceministrów w formacie V4+Korea, wiceminister Zdzikot uczestniczył w spotkaniu Cyber Working Group. Polski wiceminister spotkał się także z szefem koreańskiej agencji rządowej DAPA (Defense Acquisition Program Administration), wiceministrem nauki technologii informatycznych i komunikacji Min Wonkim, przedstawicielami

Koreańskiego Instytutu ds. Analiz Obronnych (KIDA) oraz prezesem Koreańskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Internetu (KISA) Kim Seok-hwanem.

13 września: w Ambasadzie Korei Południowej w Warszawie odbyło się posiedzenie Rady Wsparcia Działalności Biznesowej. Podczas posiedzenia omówiono obecną sytuację gospodarczą w Polsce oraz możliwości inwestycyjne. Ambasador Sun Mira przedstawiła problemy, z którymi borykają się koreańskie firmy na polskim rynku. W tym roku jest to przede wszystkim niedobór siły roboczej oraz opóźnienia w wydawaniu wiz. Koreańska Ambascada zamierza zwrócić się do polskiego rządu o rozwiązanie tych problemów.

16-20 września: współpraca na płaszczyźnie technologii informacyjnych została omówiona przez Czechy i Koreę Południową. Doradca Premiera Czech ds. IT Vladimir Dzurilla oraz czeski Ambasador Gustav Slamečka spotkali się w Seulu z przedstawicielami koreańskich Ministerstw Spraw Zagranicznych, Spraw Wewnętrznych, Zdrowia oraz Nauki, ICT i Planowania Przyszłości. Obie strony omawiały szeroki zakres współpracy związany z rozwojem w Czechach wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w rządzie i administracji (e-rząd, e-zdrowie, e-podatki czy sieci 5G). Vladimir Dzurilla zapoznał się także z funkcjonowaniem projektu „Seoul Smart City”, a także odwiedził siedziby firm SK Telcom i Samsung Electronics, aby omówić możliwości współpracy na płaszczyźnie nowych technologii.

19 września: zakres współpracy dwustronnej między Koreą Południową i Słowacją ma zostać rozszerzony. Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego MoonHee-sang spotkał się w Bratysławie ze swoim słowackim odpowiednikiem Andrejem Danko. Obie strony omówiły możliwości rozszerzenia dwustronnej współpracy o takie sektory jak innowacje, badania czy infrastruktura. Słowacja wyraziła również nadzieję na zwiększenie wymiany kulturalnej. Obie strony dyskutowały przede wszystkim na temat współpracy gospodarczej. Słowacja zapowiedziała wsparcie dla koreańskich firm, które będzie przyciągać kolejnych inwestorów, takich jak obecny na słowackim rynku koncern motoryzacyjny KIA.

20 września: strategiczne partnerstwo zostało omówione przez Węgry i Koreę Południową. Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Moon Hee-sang w Budapeszcie spotkał się ze swoim węgierskim odpowiednikiem László Kövérem. Obie strony omówiły rozwój dwustronnych relacji, który nastąpił w ciągu ostatnich trzydziestu lat. Współpraca między państwami obejmuje handel, kulturę, turystykę, naukę oraz badania, dzięki czemu Korea Południowa stała się strategicznym partnerem Węgier w regionie. Po spotkaniu obaj politycy odwiedzili miejsce katastrofy na rzece Dubaj, w której życie straciło 26 Koreańczyków. Podczas wizyty w Budapeszcie przewodniczący Moon Hee-sang został także przyjęty przez prezydenta Węgier Janosa Adera. Ponadto odwiedził fabrykę Samsung SDI,

produkującą baterie do samochodów elektrycznych. W ostatnich latach sektor elektromobilności wpłynął na znaczący rozwój relacji między Koreą Południową a Węgrami.

23 września: Korea Południowa poszukuje możliwości rozwoju relacji gospodarczych z Polską. Prezydenci Moon Jae-in i Andrzej Duda spotkali się w Nowym Jorku i strona południowokoreańska zasugerowała władzom w Polsce rozszerzenie współpracy w takich sektorach jak infrastruktura, energetyka i obronność. Obie strony odnotowały natomiast znaczny rozwój relacji związanych z inwestycjami w sektor elektromobilności. Z kolei Prezydent Andrzej Duda nazwał Koreę Południową strategicznym partnerem Polski i wyraziła nadzieję na rozwój relacji, który byłby korzystny dla obu stron. Polska liczy także na przyciągnięcie kolejnych koreańskich inwestorów. Obie strony dyskutowały także na temat możliwości współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa.

23 września: Ambasador Korei Południowej uczestniczyła w Forum Sukcesu Polskiego Biznesu. Ambasador Sun Mira została zaproszona do wzięcia udziału w Forum Sukcesu Polskiego Biznesu, które zostało zorganizowane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu oraz Instytut Badań Ekonomicznych z okazji 30. rocznicy transformacji. Podczas wydarzenia wręczono także nagrodę firmie Samsung Electronics, która jako jedyna zagraniczna firma znalazła się wśród zwycięzców.

27 września: możliwości wzmocnienia partnerstwa zostały omówione przez Koreę Południową i Bułgarię. Premier Bułgarii Boyko Borissov został przyjęty przez Prezydenta Moon Jae-ina w Błękitnym Domu. Podczas spotkania obie strony omówiły możliwości rozszerzenia współpracy na takie sektory jak energetyka jądrowa, przemysł zbrojeniowy czy technologie teleinformacyjne. Prezydent Moon Jae-in zwrócił uwagę, że Bułgaria poszukuje możliwości przyciągnięcia większej ilości inwestycji bezpośrednich, w tym w sektorze odnawialnych źródeł energii, co stanowi potencjalną płaszczyznę współpracy. Ponadto Prezydent wyraził nadzieję, że koreańskie firmy zostaną zaangażowane w realizację projektów związanych z energetyką jądrową i przemysłem zbrojeniowym w Bułgarii. Natomiast bułgarski Premier wyraził nadzieję na zwiększenie współpracy w zakresie edukacji i zwiększania kwalifikacji siły roboczej. Strona bułgarska nazwała Koreę Południową „strategicznym inwestorem” i odnotowała w zeszłym roku większe obroty handlowe niż z Japonią. Boyko Borissov był pierwszym premierem Bułgarii, który odwiedził Seul z wizytą państwową od momentu nawiązania relacji dyplomatycznych w 1990 roku.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

10 września: Korea Południowa wyraziła zaniepokojenie północnokoreańskimi testami raketowymi. Rada Bezpieczeństwa Narodowego zwołała pilne spotkanie w sprawie północnokoreańskich testów niezidentyfikowanych pocisków. Była to już dziesiąta próba raketowa przeprowadzona przez KRLD w tym roku. Podczas spotkania omówiono sytuację bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim, jednak nie zdecydowano się na podjęcie dodatkowych zabezpieczeń.

13 września: Prezydent Moon Jae-in wyraził nadzieję na umożliwienie częstych spotkań rozdzielonych rodzin. Z okazji Chuseok, jednego z najważniejszych koreańskich świąt, Prezydent Moon Jae-in zapowiedział stworzenie możliwości organizowania spotkań rozdzielonych w wyniku wojny koreańskiej rodzin. Prezydent obiecał, że jego administracja dołoży wszelkich starań, aby regularnie organizować spotkania rodzin, a także umożliwić rozmowy za pomocą połączeń wideo. W planach jest także umożliwienie rodzinom odwiedzenie ich rodzinnych stron znajdujących się po drugiej stronie granicy koreańskiej. Jednocześnie Prezydent wyraził zaniepokojenie wolnym tempem wdrażania porozumień międzykoreańskich. Moon Jae-in już na wcześniejszym etapie kariery politycznej działał w sprawie rozdzielonych rodzin, a jego rodzice należeli do jednych z wielu Koreańczyków, którzy w 1950 roku uciekli z Korei Północnej.

19 września: Dowództwo Organizacji Narodów Zjednoczonych wyraziło poparcie dla zeszłorocznego międzykoreańskiego porozumienia wojskowego. Dowództwo ONZ (United Nations Command) w rocznicę podpisania kompleksowego porozumienia wojskowego podpisanego przez obie Koree wyraziło poparcie dla wdrażania działań na rzecz budowania pokoju na Półwyspie Koreańskim. Na mocy tego porozumienia rząd Korei Południowej podejmuje działania mające na celu zmniejszenie napięcia, w tym zmniejszanie obecności wojsk i uzbrojenia w strefie zdemilitaryzowanej. Pomimo stopniowego wdrażania porozumienia, przede wszystkim przez stronę południowokoreańską, w ostatnich miesiącach nasiliło się napięcie na Półwyspie Koreańskim, czego przyczynami były północnokoreańskie testy balistyczne oraz amerykańsko-południowokoreańskie manewry wojskowe. Dowództwo ONZ egzekwuje postanowienia porozumienia o zawieszeniu broni z 1953 roku i wspiera wszelkie wysiłki dyplomatyczne w celu przywrócenia pokoju i bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim.

20 września: obrona przeciwko północnokoreańskim cyberatakom ma zostać zwiększona. Południowokoreański Minister Obrony Jeong Kyeong-doo zapowiedział zwiększenie wysiłków na rzecz ochrony przed cyberatakami ze strony

KRLD. Według Seulu Korea Północna w ostatnim czasie zwiększyła możliwości przeprowadzania tego typu ataków poprzez szkolenie specjalistów i prowadzenie badań w zakresie najnowszych technologii. W obliczu rosnących zagrożeń Korea Południowa w ubiegłym roku dokonała reorganizacji specjalnej jednostki do walki z cyberatakami: Cyber Operations Command zostało przekazane pod bezpośrednią kontrolę przewodniczącego Kolegium Połączonych Szefów Sztabów. Minister Jeong Kyeong-doo zapowiedział, że możliwości zwalczania cyberataków będą zwiększane m.in.: poprzez poprawę wydajności systemu dowodzenia i kontroli cyberprzestrzeni czy pozyskanie bardziej wykwalifikowanej w tym zakresie kadry. Obecnie cyberprzestrzeń jest nazywana „piątym polem bitwy” (obok przestrzeni lądowej, morskiej, powietrznej i kosmicznej), a same cyberataki mogą paraliżować finanse czy struktury zarządzania państwem, wywołując poważne kryzysy bezpieczeństwa.

20 września: Wyspa Hambak została uznana za północnokoreańskie terytorium przez Dowództwo Organizacji Narodów Zjednoczonych. Południowokoreańskie Ministerstwo Obrony potwierdziło, że wraz z Dowództwem ONZ uznają niezamieszkałą Wyspę Hambak na Morzu Żółtym za terytorium Korei Północnej. Oświadczenie Ministerstwa Obrony ma związek z ostatnimi kontrowersjami, kiedy na niektórych rządowych dokumentach omyłkowo zaznaczono wyspę jako leżącą po południowokoreańskiej stronie morskiej granicy. Ponadto były dowódca organizacji egzekwującej zawieszenie broni (w tym wyznaczenie koreańskich granic) generał Vincent Brooks twierdził, że Wyspa Hambak znajduje się na południowokoreańskich wodach. Ministerstwo Obrony wraz z Dowództwem ONZ postanowiło wydać oficjalne oświadczenie w tej sprawie, aby rozwiązać nieporozumienie, które mogłoby spotkać się z ostrą reakcją Pjongjangu.

24 września: Korea Południowa zaproponowała przekształcenie strefy zdemilitaryzowanej w „strefę pokoju”. Prezydent Moon Jae-in w trakcie posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych zasugerował przekształcenie strefy zdemilitaryzowanej w międzynarodową strefę pokoju, w której znajdowałyby się biura takich organizacji jak ONZ. Według Prezydenta obecność międzynarodowych organizacji związanych z pokojem, ochroną przyrody czy kulturą przyczyni się do budowania zaufania na Półwyspie Koreańskim. Następnego dnia Ministerstwo ds. Zjednoczenia oświadczyło, że rząd przygotowuje szeroki plan pokojowego wykorzystania strefy, która uchodzi za najbardziej ufortyfikowaną granicę. Ministerstwo poszukuje także możliwości rozpoczęcia negocjacji w tej sprawie z Koreą Północną. Jednak szybkie rozpoczęcie międzykoreańskich konsultacji jest mało prawdopodobne: w ostatnich miesiącach Seul wielokrotnie zwracał się z propozycjami wznowienia współpracy, które nie spotkały się z żadną odpowiedzią Pjongjangu.

24 września: Seul nie wyklucza obecności Przewodniczącego KRLD na szczycie ASEAN w Busan. Koreańska Narodowa Agencja Wywiadowcza (NIS) doniosła, że Przewodniczący Kim Jong-un może pozytywnie odpowiedzieć na zaproszenie do wzięcia udziału w szczycie ASEAN, który w listopadzie ma zostać zorganizowany w południowokoreańskim mieście Busan. Północnokoreański przywódca miałby uczestniczyć w szczycie jako obserwator. Według NIS udział Korei Północnej w szczycie uzależniony jest od wznowienia negocjacji ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie denuklearyzacji. Przełom w impasie w negocjacjach może przynieść zapowiedziana przez Prezydenta Donalda Trumpa „nowa metoda”, która została optymistycznie przyjęta przez nowego północnokoreańskiego negocjatora Kim Myong-gila. Korea Północna liczy na jak najszybsze wznowienie dwustronny spotkań roboczych z Waszyngtonem. Nowe podejście Waszyngtonu do negocjacji z Pjongjangiem związane jest ze zmianą na stanowisku doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego. Koreańska Agencja Wywiadowcza nie wyklucza także kolejnej wizyty Kim Jong-una w Chinach: niedawno Przewodniczący KRLD zapowiedział wzmocnienie relacji z Pekinem, nazywając przyjazne stosunki z Chinami „strategicznym rozwiązaniem”.

24 września: była amerykańska baza wojskowa zostanie przekształcona w muzeum. Fort Greaves w Paju, niedaleko granicy z Koreą Północną, ma zostać przekształcony w muzeum, symbolizujące zarówno podział, jak i działania pokojowe na Półwyspie Koreańskim. Obóz został opuszczony w 2004 roku, jednak publiczny dostęp do terytorium był ograniczany ze względu na położenie w pobliżu strefy zdemilitaryzowanej. Obecnie rząd zdecydował się na zniesienie większości restrykcji w tym regionie, aby pobudzić lokalną gospodarkę i turystykę. Byłaby to kolejna regionalna atrakcja turystyczna związana z bezpieczeństwem, taka jak Park Pokoju Dorasan, Trzeci Tunel czy Obserwatorium Dorasan.

30 września: wycieczki turystyczne w strefie zdemilitaryzowanej zostały zamknięte z powodu świńskiej grypy. W tym miesiącu rząd Korei Południowej podjął wiele kroków mających na celu powstrzymanie roznoszenia się świńskiej grypy, której ognisko miało wybuchnąć w Korei Północnej. Jednym z kroków była decyzja o zamknięciu szlaku turystycznego w Goseong. Podobne decyzje na przestrzeni tego miesiąca zostały podjęte w innych miejscowościach zlokalizowanych wzdłuż koreańskiej granicy. Szlak Goseong został otwarty dla turystów w kwietniu tego roku jako część programu rządu polegająca na przekształcaniu strefy zdemilitaryzowanej w „strefę pokoju”.

KOMENTARZ

W tym miesiącu minęła rocznica trzeciego szczytu międzykoreańskiego z udziałem Prezydenta Moon Jae-ina i Przewodniczącego Kim Jong-una. Podczas tamtego spotkania podjęto wiele zobowiązań, które miały przyspieszyć proces normalizacji dwustronnych relacji. Ogłoszono, że kolejny szczyt międzykoreański odbędzie się po raz pierwszy w Seulu. Ponadto podpisano porozumienie wojskowe, które zakładało deeskalację napięcia militarnego poprzez zmniejszenie obecności wojsk w strefie zdemilitaryzowanej i inne wspólne projekty. Otworzono także międzykoreańskie biuro łącznikowe w Kaesong, w którym pierwsze spotkanie robocze odbyło się w październiku ubiegłego roku. Bardzo szybko okazało się, że KRLD z niechęcią podejmie się wdrażania postanowień porozumienia wojskowego, jednak strona południowokoreańska przez długi czas pozostała zdeterminowana, rozmontowując część posterunków granicznych czy prowadząc po swojej stronie granicy wykopaliska szczątków poległych żołnierzy. Rząd Moon Jae-ina aktywnie realizuje także plan przemienienia strefy zdemilitaryzowanej w strefę pokoju: w kwietniu, czerwcu i sierpniu tego roku otwarto szlaki turystyczne wzdłuż granicy, a w tym miesiącu na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego ONZ koreański Prezydent zaproponował otwarcie biur różnych organizacji międzynarodowych w tym regionie. Jednocześnie należy zauważyć, że od nieudanego szczytu Trump-Kim w Hanoi zapal Koreai Południowej stopniowo malał. Początkowo Seul wychodził z propozycją organizacji wspólnych uroczystości z okazji rocznicy szczytów międzykoreańskich, jednak spotykał się z brakiem odpowiedzi ze strony Pjongjangu. We wrześniu taka propozycja już się nie pojawiła. Zapowiadany jeszcze w grudniu ubiegłego roku międzykoreański szczyt w Seulu nie doszedł do skutku i w tej sprawie nie są prowadzone żadne konsultacje. Znacząco spadła liczba wspólnych spotkań w biurze łącznikowym w Kaesong: według danych Ministerstwa ds. Sprawiedliwości w listopadzie ubiegłego roku doszło do 103 spotkań, a w sierpniu tego roku liczba ta spadła o ponad połowę, do 47 spotkań. Międzykoreańskie porozumienie wojskowe nie jest wdrażane, a jedynie wykorzystywane przez KRLD jako pretekst do oskarżania Seulu o łamanie postanowień umowy wspólnymi manewrami wojskowymi ze Stanami Zjednoczonymi. Jednocześnie Korea Północna w okresie wakacyjnym nie powstrzymywała się od prowadzenia testów różnych pocisków balistycznych. Należy także zwrócić uwagę na brak jakichkolwiek spotkań międzykoreańskich na wysokim stopniu w ostatnich miesiącach. Choć Seul wielokrotnie zwracał się z propozycjami wznowienia współpracy to Pjongjang najwyraźniej uzależnił pozytywną odpowiedź od nowego impulsu w negocjacjach z Waszyngtonem.

Brak przełomowych wydarzeń w relacjach międzykoreańskich w tym roku może wskazywać na powtórzenie pewnego cyklu intensyfikacji dwustronnych stosunków

związanej ze szczytami i późniejszej stagnacji, kiedy nie udało się wdrożyć postanowień wspólnych deklaracji. Wydaje się jednak, że początkowy zapał obu stron mógł rzeczywiście doprowadzić do wznowienia współpracy gospodarczej, szczególnie w zakresie realizacji wspólnych projektów gospodarczych i infrastrukturalnych. Na drodze do ich wdrożenia stanęły jednak międzynarodowe sankcje, a szczyt w Hanoi rozwiął nadzieje na możliwe szybkie zniesienie lub złagodzenie choć części z nich. Z tych powodów ponowne włączenie się Stanów Zjednoczonych, które zapowiedziały „nową metodę” w negocjacjach z KRLD, może przynieść ponowne ożywienie relacji międzykoreańskich. Zarówno Pjongjang, jak i Seul mają nadzieję, że nowe podejście Waszyngtonu będzie oznaczać stopniową denuklearyzację połączoną ze znoszeniem sankcji, a nie dotychczasowe twarde stanowisko Waszyngtonu.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

